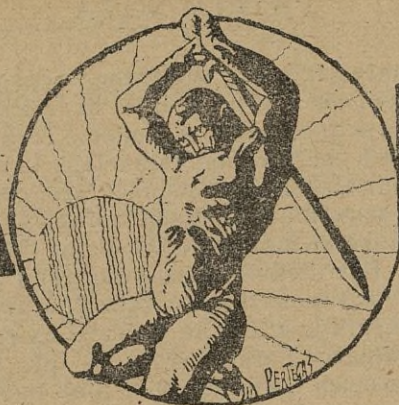

PATRIA NOVA

SEGONA ÈPOCA

Any I :: N.º 13

::: SETMANARI

VALENCIANISTA

10
CÈNTIMS

L' AJUNTAMENT I L' ENSENYANÇA

El Regidor de la Ciutat senyor Ballester, enviat per el nostre Ajuntament, estudià les institucions creades per la Comissió de Cultura del Municipi barceloní. Quan tornà a València referí el seu viatge en una serie d' articles periodístics. Altrament redactà una Memòria tècnica que deu estar arxivada en les oficines municipals.

I res més fins al dimarts. El dimarts explicà una conferència en el teatre Apolo, davant d' un públic de mestres. La conferència tingué el doble interès de les referències fidelíssimes del senyor Ballester i de les projeccions cinematogràfiques amb que les va il·lustrar.

Nosaltres forem oients del senyor Ballester i podem dir que no verem allí presents a tants senyors que es preocupen de la cultura del poble i pensen fer i contrafer. Be. Però el nostre objecte no es senyalar absències injustificades, sino posar de lleu, en primer terme, la labor intel·ligent i meritòria del senyor Ballester, que ha copçat una cordialíssima visió de conjunt de l' Ajuntament de Barcelona en matèria d' ensenyança. Després, sense comparar—Deu ens guardi!—ens adrecem a tots el Regidors de València, als mestres i a les persones de bona voluntat que hagen posat esment en aquesta qüestió, demanant-los que esguarden, amb el desig de rectificar, la lliçó elevada de Barcelona.

València té el mateix problema d' ensenyança que tenia Barcelona. Poques escoles; escoles deficientes; imperfecció pedagògica; abandó de l' infant, etc. Uns homes d' esperit noble, d' amor apassionat per la cultura, iniciaren en l' Ajuntament barceloní l' obra que tan gran volada havia de pendre. Hui el presupost destinat a aquests fins es de 9.000.000 de pessetes. Sols aixís es poden fer aquelles maravelles.

No tindrà València uns quants homes que per l' honor de la Ciutat i la gloria del seu nom vullguen intentar una cosa semblant? Els homes que governen la Ciutat no voldran fer aquesta tasca coherent, humanitària i patriòtica?

Ací, on tanta malícia s' hi posa al parlar de l' Ajuntament, no s' alçarà una veu que tinguera el més lleu tó de protesta. València sencera ho aplaudiria.

Lo que diuen els altres...

BLAI INFANTE.—Es un nom segurament desconegut. No pertany a la colla de literats madrilenys ni a la de polítics centralistes. Blai Infante es un Notari d' Andalucia que va definir l' ideal andaluc en un llibre molt recomanable, que va inspirar una forta agrupació regionalista i de tendències georgistes sobre el greu problema de la terra. La pressió del caciquisme perseguint-los durament, els va dispersar a tots aquells andalusistes.

En el seu llibre aludit escriu lo següent:

«Afegirem, ara, que per igual motiu que s' invoca la patria nacional per a negar la patria regio-

nal o ciutadana, s' hi pot invocar la Humanitat per a contradir els furs de la nació. En nom d' Espanya no es pot demanar que es deixi de ser català, gal·lec o andaluc; per la mateixa rao que en nom de la Humanitat no es pot demanar que es deixi de ser espanyol, francès o britànic; perquè tant equival a exigir l' abdicació de la personalitat originària, en ares de una realitat que, precisament, existix per el contrast de totes elles. La Humanitat té necessitat de genis nacionals diferents, creadors de civilitzacions distintes. I d' aquesta distinció en genis i civilitzacions regionals i ciutadanes, té necessitat la nació per a mantindre el foc de sa vida interna i nodrir la potència de llurs energies. I es que cada geni diferent i cada civilit-

zació distinta, son un ull i una força, mitjancant les quals les nacions per a la Humanitat, i les regions i ciutats per a les nacions, venen i conquerixen un aspecte particular de perfecció necessari per a completar l' obra de son engrandiment.

Per tant hi ha que restaurar les patries regionals i ciutadanes, i despertar el patriotisme a elles corresponent, com condició i estimul de vida de les regions i ciutats; antecedent del patriotisme nacional i base d' engrandiment de la patria espanyola. Fins l' instant en que ens trobem, la decadència d' aquesta es determinà per una absorció de la vida d' aquelles, que porta a un barbar centralisme, representat per homes que han fet també de sa soberbia, de son particular egoisme o de sa vanitat, el centre de l' existència nacional. La prova està en que des de que amb els monàrques de la Casa d' Austria es determina el procés centralitzador, comença la decadència nacional que acaba amb la nació moribunda de nostres temps; estat que correspon al trist estat de regions i municipis, els quals, negats o perseguits per la inconsciència de polítics funests, a penes si conserven el nom com reveladors dels furs sagrats de llur existència natural.»

Unicament hem d' aconsellar al llegidor que no vetja en les denominacions de «regió» i «nació» sino l' expressió lògica d' un andaluc, que per força ha de ser diferent a la d' un valencià.

LES CORTS VALENCIANES

Hui per a desgovernament de l' Estat espanyol es reünix en Madrid un simulacre de Corts que son una farsa lamentable que ajuda a l' enfonsament del tinglado centralista.

Algún dia, no en fa molts, també tenia València la facultat de reunir Corts valencianes lliures i independents i d' un historial més digne de civilitat i puresa que aquestes Corts d' Espanya.

Mentrimentres Valencia fou un Estat lliure, es reuniren sovint, igual com les Corts generals de la Federació, a les que anaven representants d'Aragó, Catalunya i Valencia.

S'inicia l'afebliment de l'autoritat d'aquelles Corts nostres quan els monarques, assadollats de l'esperit d'absolutisme de la meseta, començaren a mermar les llibertats dels pobles.

Per a millor fer-se càrrec del camí de la devallada apuntarem alguns fets històrics que palesen la llangor crepuscular de nostra lliure personalitat.

Les pugnes més remarcables amb el poder real s'esdevingueren en les Corts generals que es reunien en Monçó.

En les convocades per Carles I en 1526, catalans i valencians protestaren de que presidira les Corts ningú que no fora el rei o primogènits, segons manaven els furs; de que se 'ls traguera del seu territori per a celebrar-les; de que se donaren càrrecs als estrangers, considerats com a tals els que no foren de la Corona d'Aragó; se protestà de certs abusos dels inquisidors i demanaren que el clero de Valencia satisferra uns tributs. Acabaren les Corts concedint al rei la quantitat de doscentes mil lliures per a les seues mampreses bèliques.

L'ubèrrima mamella de nostra pàtria començava a esser munyida i xuclada per un poderiu que ens tenia de lligar i oprimir.

Felip II convocà també Corts en Monçó l'any 1585, i tingué d'escoltar les queixes dels pobles de la Corona, que romanien abandonats i conculcades llurs lleis mentrimentres s'exhaurien els seus trossos en folles guèrres que cap profit ens feien, que no més aprofitaven per a tornar-nos odiosos davant d'Europa.

Aquelles Corts foren tan fastigoses per al rei de Castella que caigué malalt. Llix ara, poble servil, l'Historia d'Escolano i Perales i dependràs una bona lliçó.

Aplegaren les celeberrimes i vergonyoses per a nosaltres Corts valencianes de 1626. Catalans i aragonesos foren convocats en llurs territoris, però a Valencia manà el rei que es reunira en terra forastera.

Els valencians anaren a protestar a Felip IV de l'atropell, però el rei, entretingut en les seues diversions, no els va rebre, fent-ho el favorit comte duc d'Olivares, que digué: «*Es que tenemos a los valencianos por más muelles*», paraules que mereixqueren una contestació més aviat servil del representant de Valencia. Per saber la

contestació real els feren esperar, dient los després que si volien Corts que anaren a Monçó. Tornaren a escriure els valencians invocant els manaments dels furs, però la seua docilitat monàrquica havia fet paper mullat de les velles lleis.

Per fi es reuniren on el rei i el favorit manaren i avans de jurar els furs ja s'exigia subsidis extraordinaris i milícies, a lo que s'oposaren els valencians amb toquaderia amb gran impaciència del rei i el favorit, que recorrien a la corrupció personal dels diputats i a brutals coaccions, estraient nostres furs i conminant amb l'anatema de traïció als que no acataren la seua voluntat.

Finalment el poble va caure genuflecte als peus del monarca, donant li lo que volia i abdicant de la seua dignitat.

El comte duc havia conegut als valencians: eren «*más muelles*» i tenien lo que mereix un poble *muelle*.

Les darreres Corts valencianes, feble llampada de lo que un dia foren, tingueren lloc en nostra ciutat en 1645. En elles s'entretingueren els diputats parlant de punts d'etiqueta. ¡Era lo únic que mereixien tractar!

V. TOMÁS I MARTÍ

La «Joventut Valencianista» celebrarà junta general extraordinaria el dimarts dia 19, a les set de la vesprada, en el seu domicili social, Rubiols, 1, primer.

Es prega l'assistència dels socis.

GLOSSES

Cada vegada degenera més la Festa de la Flor, fins l'extrem de que 'ls resultats econòmics d'aquestos darrers anys son veritablement irrisoris.

Causes? No hi ha que pensar en la manca de sentiments caritatius del nostre poble. Ben demostrada té Valencia fins on arriba la seua generositat i el seu desprendiment en matèries caritatives. Per caritat toterem l'invasió d'elements forasters en totes les nostres entitats de caràcter social, cultural o administratiu. Per caritat toterem al nostre Consistori a més d'un analfabet amb pretensions de Séneca. Per caritat toterem a una pila de governadors civils d'exportació madrilenya. Que no es per caritat? Puix no ho diguem, perquè si no es per caritat serà per covardia, i aixó, amb permís dels llegidors, em permeto dir que seria una poca vergonya.

Hi ha que buscar en altra banda les causes del fracàs anyal de la Festa de la Flor. Per aixó es

oportú recordar que la primera vegada que s'celebrà aquesta festa—allavors anomenada Festa del Clavell—a Valencia—i creem que a Espanya—la recaudació fou un gran èxit. Però es que allavors els valencians tenien el convenciment de que 'ls diners de les seues almoines eren per a la benemèrita i valencianíssima Associació Valenciana de Caritat, que aquestos diners serien saviament administrats per homes honorables i valencianíssims; i que—i açó es lo més important—els pobres valencians eren els únics que havien de gotjar d'aquestos beneficis.

Ara... Ara els quartos de la Festa de la Flor, com de tantes altres coses, van a Madrid, perquè com nosaltres encara no som majors d'edat tenim segurament necessitat de que 'ns administre la gent extranya. I allí s'estanquen.

Nosaltres desitjem qu'ens diguen—perquè no ho arribem a comprendre—la conveniència de que 'ls nostres diners vagen sense necessitat a la capital de la Manxa.

Pot ser algún senyor trobara mil raons per a demostrar-nos aquesta conveniència. Nosaltres, en canvi, podríem citar-li el cas eloqüent de la merma progressiva en l'anyal recaudació. I apart de que la gent ja sap de sobra que s'fa molta més campanya contra la tuberculosi des de 'l menjador de l'Associació Valenciana de Caritat, sap també que 'ls diners que van a Madrid rarament tornen... Fins hi ha algú que, irònicament, al vore com mamprén aquest diners el viatge fatal cap al centre d'Espanya, canta alló de: «*Agua que va río abajo*»...

I es tota una revelació aquesta cançoneta.

ENRIC DURÁN I TORTAJADA

«EN LA ATENAS
DEL
MEDITERRÁNEO»

El monument al cabo Noval

En cert indret de la Gran Vía es fa una plaça que s'anomena de Cánovas del Castillo. I al centre d'aixa plaça s'alça una cosa.

Què es? En la contestació no estan d'acord els autors. Uns en contren reminiscències amb certs monuments d'Àsia, altres creuen vore el començament d'una falla.

Nosaltres, que no som autors, no tenim inconvenient en dir los que es tracta de les grades i el pedestal per al monument al cabo Noval.

Aquest era un xicot que va donar la seua vida en un incident de la guerra inacabable del Marroc.

Allavors el seu nom fou glorificat. El provincianisme angelical dels valencians va concebir la idea d'aquest monument. El començaren a fer, segurament amb la millor bona voluntat del món... Però han passat anys i anys sense que s'acabara el monument.

I es que aquest es simbòlic com les novel·les castellanes del senyor Morales San Martín. Simbolisa la guerra del Marroc. I quan la guerra s'acabe, el monument s'acabarà.

Quàn serà açò? Es difícil de pronosticar. A més, el que redacta aquestes ratlles no està ford en matemàtiques, i no s'atreveix a barallar milers i milers d'anys.

Però caldria que es prenguéss una determinació sobreposant-se a tota mena de simbolismes. Ja sabem que el *patriotismo* de cert gent no té prou virtut de continuïtat per a rematar l'obra: això seria una solució. Una altra solució seria arrassar aquelles rajoles que fan molt lleig i que seran més anti-estètiques puàn aquella part de la Gran Via estiga urbanisada.

VOCABULARI

«Les urbs intel·lectuals del món...» En llatí es deia *urbs*; en castellà diuen *urbe*; en valencià, com en llatí, deu dir-se *urbs*, que era com ho escriviéss els nostres avant-passats.

«Adhuc quan rejoyenix tantes coses velles...» Una altra paraula llatina: *adhuc*. No tenim a ma un diccionari, però el significat ve a ser el mateix de *encara que*.

«Sortien quatre naus...» Segurament no caldrà advertir que *naus* son *naves*. Però es evident que el poble al carrer de la Nau (a la vora de la Universitat) no li diu carrer de la Nau (que no sap lo que vol dir, lo mateix que no sap lo que es una *nave*), sino que li diu carrer de l'Anou.

«La inexpugnable Oriola...» Oriola és el nom de la ciutat que en els mapes que ens han ensenyat en les escoles apareix *Orihuela*. Es un poble on es en certa manera lògic que no es diga Oriola, sino *Orihuela*, així com era una ridícula grandíssima la pretensió prou en moda en el segle passat de dir *Vique* en lloc de Vich. Efectivament: en aquell poble del Sud de nostra pàtria es parlava abans valencià, mentres ara es parla una llengua forastera. Trist, molt trist.

«Do'm el teu promés.» La forma completa d'aquesta frase seria: «Dona'm el teu promés». Però hi ha que tindren en compte que l'ús popular la simplifica. A

voltes es diu da'm; a voltes es diu do'm.

«Una lluita aferrissada per l'existència diària...» No caldria calfar-se molt el cap per a descobrir en la paraula aferrissada la paraula ferro. Els castellans, per a casos semblants, usen la paraula *encarnizada*, en la qual, sense ser un Müller ni molt menys, se adivina la paraula *carne*...

EL CICERONE

Del jardí d'Horaci

Persicos odi...

Oh, infant! Dels Perses aborrix la pompa, per als festins no em plauen les corones, saber los llocs no vullgues, on tardanes creixen les roses.

No afixques res a la senzill murta, no afixques res: millor ornat no et trove, ni en tinc per mi si a beure baix la ombriva parra em recolze.

O Venus, Regina...

Reina de Pafos i de Cenide! Oh Venus! Ta amada Xipre oblida i a la casa on, entre els núvols de l'incens, t'invoca Glicera, vine!

L'amor fervent i, deslligat los cinguls, les Gracies te rodegen i les Ninfes; la Joventut que et pren sa gentilosa vinga i Mercuri!

LLUIS REVEST CORZO

NOTES DEPORTIVES

Tenim a la vista una relació dels clubs de futbol que hi ha en Espanya. Observem tot seguit que abunden els que duen el títol de *REAL*. Son els següents:

Federació Sud: Real Betis Ba. lompíe (qué bonic!) de Sevilla i Real Club Recreativo de Huelva.

Federació Gallega: Real Vigo Sporting, Real Club Fortuna, també de Vigo i Real Club Deportivo de la Corunya.

Federació Aragonesa: Real S. A. Stadium, de Saragossa. Deu ser un equip formidable.

Federació Cantàbra: Real Racing Club, de Santander i Real Sociedad Gimnástica, de Torrelavega.

Federació Catalana: Entre centenars de clubs federats solament trovem per al nostre objecte el R. C. D. Español.

Federació Viscaina: Cap!

Federació Castellano-Lleonesa: No trovem cap títol de Real. Cal dir que tampoc trovem quasi cap nom de club.

Federació Guipuscoana: Real Sociedad, de Donostia i Real Unión Club, de Irún.

Federació Llevantina (per qué

no ha de ser Valenciana?): Cap! Cap!

Federació Asturiana: Real Sporting, de Gijón i Real Stadium, de Oviedo.

Federació Centre: Real Madrid F. C. i Real Sociedad Gimnástica Española.

Però qué vol dir el títol de *REAL*? Vol dir que son monàrquics els clubs que el duen i que els altres no ho son? Puix si que hi ha en Espanya pocs clubs monàrquics.

Vol dir que el Rei d'Espanya es admirador d'eixos clubs? Ens costa de creure que admire al Recreativo de Huelva i que no admire al Barcelona F. C.

Vol dir que el club que porta el títol es millor que el que no el porta? En eixe cas es podria resoldre la qüestió entre el Betis i el Sevilla. I no a favor dels millors...

Perque hi ha que confessar que no es molt gran la vàlua dels quinze clubs que havem esmentat.

En efecte: quinze reals no apleguen a... quatre pessetes.

THE WHIP

TROSSOS I MOSSOS

Les planes de PATRIA NOVA estan a la disposició dels nacionalistes que vullguen escriure en defensa dels nostres ideals. Ningú ha de traure profit d'açó. Però tots poden fruir la joia d'ajuntar els seus esforços als nostres per a que l'obra de valencianització siga més ràpida i eficaç.

Tindriem una viva satisfacció si els companys retrets fins ara, per manca de premsa que acollira amorosament els seus escrits, vingueren a nodrir aquesta publicació inspirada en el més pur amor a la Patria Valenciana.

La col·laboració en la premsa nacionalista es a més un deure que tenen tots els patriotes.

PATRIA NOVA no vol ser el porta-veu d'un grupet estantís; aspira a eixamplar la seua influència i a renovar-se cada dia amb les aportacions diverses del nacionalisme.

El dilluns passat uns quants amics i companys nacionalistes oferiren un àpat íntim a Vicent Tomás i Martí, amb motiu d'haver acabat aquest, brillantment, la carrera de medicina.

No hi hagueren discursos ni brindis, sino una cordial i franca amistad que palesà la participació de tots en el goig de l'amic.

Malgrat absentar-se de Valencia per a dedicar-se a tasques professionals, Vicent Tomás i Martí

seguirà la seua col·laboració en el nostre setmanari i la relació en les entitats valencianistes.

PATRIA NOVA s'adherix de tot cor a l'homenatge que feren al nostre company.

Les eleccions per a diputats *provincials* han passat en mig de la general indiferència. Han sigut la continuïtat de l'eterna política caciquil. Les castes favorites o ames del Govern civil han guanyat. En els districtes rurals com sempre els llauradors han fet de bestia mansa i propiciatoria a les concupiscències dels nous feudals de les comarques.

Cap candidat ens satisfia ni preocupava; l'espectacle electoral ens era una vegada més repugnant.

Dels diputats triomfants, cal, però, esmentar-ne un: es el jove Isidre Escandell, que per el seu caràcter de socialista, enemic de l'actual sistema polític i del règim i per les seues públiques i privades manifestacions d'afecte al valencianisme i alguns actes d'estimable col·laboració, el fan el candidat preferit per les nostres simpaties.

Les eleccions de Catalunya mereixen un comentari. S'elegien diputats per a la Mancomunitat, que no es lo mateix, ni molt menys, que elegir-ne per a qualsevol Diputació *provincial*. Anavem a la lluita per Barcelona els vells partits i Acció Catalana, que representa la llibertat incondicionada de Catalunya i una pureça de procediments que ni la Lliga ni Lerroux podien oferir.

Els antecedents d'aquestes eleccions convé recordar-les. La Lliga i els radicals s'uniren en les passades eleccions a les Corts d'Espanya per a privar de la legítima representació al candidat d'Acció Catalana, Rovira i Virgili.

A conseqüència d'aquell pacte oprobios de la Lliga caigué en el màxim descredito i l'intervencionisme i tots els mites, d'utilitat per als líders lligueros, perderen el seu valor de suggestió per al poble.

Clarament s'ha vist en les eleccions de la Mancomunitat que el fracàs de la «Lliga» es definitiu. Acció Catalana, pel contrari, ha tret gairebé tots els diputats i ha eixit enfortida per al pervindre.

Aquesta victòria del nacionalisme que no es vestix amb casacades de Ministre, ni dona les mans a governadors, es un bon auguri.

En Francesc Cambó, cap de la minoria regionalista del congrés d'Espanya, vocal de la «Lliga Re-

gionalista» (no president, com afirmava *Las Provincias*), abandona la política degut als mals resultats o resultats inútils que està donant la política per ell preconisada d'anar a l'engrandiment i a la llibertat relativa de Catalunya d'acord amb l'Estat espanyol.

Del fracàs d'eixe ideari en té bona part de culpa el mateix Cambó, que ha treballat més amb vistes a Madrid que amb atenció exclusiva a la patria d'el. A més, en certs moments la personalitat camboniana ha anat lligada a negocis —honrats, segurament— però que prenen massa lloc de les seues activitats de patriota català.

Però hi ha que reconèixer que la més gran part de culpa del fracàs de la política d'harmonia entre Espanya i Catalunya la té Madrid o el centralisme o l'espanyolisme imperialista o com es vullga dir. S'ha fet una campanya estúpida, personal, violentíssima contra En Cambó. Que En Cambó era un farsant segons els seus enemics? Be. Contra cap farsant s'ha fet una campanya com la que s'ha fet contra En Cambó. Que era un farsant? Idem idem. Que era un conservador? Lo mateix podríem dir.

A En Cambó se l'odiava per ser catalanista, poc o molt, però catalanista. També experimentarà odi el que vaja a Madrid per a dirigir les forces que li queden a la Lliga.

Per cert que la retirada d'En Cambó ha descobert la profunda ignorància de la premsa madrilenya, en general. Alguns periòdics com *ABC* i *La Libertad* no la comentaven els primers dies perquè no s'havien enterat ni tan sols de que en Catalunya hi havien separatistes que no eren partidaris d'En Cambó. Creien que aquest era separatista...

Ens complaem en canvi assenyalant un article sobre aquest tema aparegut en *La Correspondencia de Valencia* molt franc, molt clar, no inspirat per la premsa madrilenya. No era editorial, eh? El firmava Ignasi Villalonga.

El senyor Ferrandis Luna, director de *La Correspondencia de Valencia*, ha escrit un article destinat a produir grans efectes. Proposa l'intervenció de Valencia en el plet entre Catalunya i l'Estat espanyol. Desgraciadament nosaltres creem que el senyor Ferrandis Luna bufa en caldo gelat.

Per a arribar a aquesta candorosa conclusió, el senyor Ferrandis Luna ens pinta amb colors dramàtics la situació de Barcelona i l'antagonisme de l'Estat i Catalu-

nya. Per a donar força a algun passatge reproduïx informacions de la premsa madrilenya. El seu article en realitat sembla tret de les pàgines saboroses de l'*ABC*, o de les no menys saboroses de *El Imparcial*, o de les pàgines que quasi ningú coneix de l'*Acción*. No cap dubte: el senyor Ferrandis Luna veu el problema de Catalunya a través de la premsa madrilenya.

Es dirigix als diputats senyor tal i tal, a aquest senyor i a l'altre, a les joventuts de dreta i d'esquerra, als intel·lectuals d'una i altra banda. (Però hi ha intel·lectuals en Valencia?)

A la «Joventut Valencianista» no adreça la seua crida. Oblid? Tal volta. Però hi ha oblidats que fan descloure els llavis en un somriure irònic.

El Pueblo, a pesar de les reformes i de la radiotelegrafia, està mal informat. Al donar compte d'haver eixit diputat radical per Barcelona el seu col·laborador En Joan Colominas Maseras, parla «de los manejos infames del conglomerado separatista lliguero».

No val a dir mentires. *Los manejos infames* eren de les colles radicals i el conglomerado el formaven la Lliga i els partidaris de Lerroux.

Per altra banda diu també que els radicals triomfaren per dos districtes. No tant, home! Els radicals tragueren únicament les matjories d'un districte a força de *infames manejos* i perquè els catalanistes estaven desunits.

Les Cambres de Comerç de tota Espanya sembla que es van a reunir en Assemblea en Valladolid. La Cambra de Valencia portarà a ella unes bases de les quals volem subratllar la que fa referència a la qüestió del Marroc.

Demana la nostra Cambra que l'acció espanyola es reduïxca a una simple ocupació comercial i a la labor d'introduir en aquelles terres la llengua castellana.

No volem discutir la primera part; però ens declarem partidaris de l'abandó absolut. L'altra, la de que s'introduïxca l'idioma de l'Estat en terres africanes, demostra una ceguedat inexcusable. No contents de patir nosaltres el jou d'una llengua forastera, encara anem a demanar que es faça lo mateix amb els moros.

La Cambra de Comerç de Valencia deuria conèixer lo que fa França en la seua zona de protectorat. No parlaria aixís.